

Προς:
Πρόεδρο και ΔΣ
Ελληνικής Αιματολογικής Εταιρείας
Κηφισίας 27, ΤΚ 11523, Αθήνα

Κοιν: Πρόεδρο ΕΟΜ

Πάτρα, 05/7/2017

Θέμα: Στρατηγικός Σχεδιασμός Εθνικού Μητρώου Δοτών Μυελού των Οστών

Αξιότιμε κύριε Πρόεδρε της ΕΑΕ,

σχετικά με το ερώτημα σας περί σχεδιασμού ενός Εθνικού Μητρώου Δοτών σας παραθέτω τα παρακάτω στοιχεία.

Βάσει της ετήσιας έκθεσης της Παγκόσμιας Οργάνωσης Αρχείων Δοτών WMDA, η Ελλάδα το 2012 δεν προμήθευσε κανένα μόσχευμα ενώ χρειάστηκε να εισάγει 78 μοσχεύματα (2010: 88, 2011: 78) από ξένες δεξαμενές για Έλληνες ασθενείς. Αυτό σημαίνει, πρώτον, ότι πολλοί ασθενείς δεν μπόρεσαν να βρουν συμβατό δότη. Δεύτερον, δεδομένου ότι η χρέωση εισαγωγής μοσχεύματος από το εξωτερικό κυμαίνεται μεταξύ €15.000-€60.000/μόσχευμα (μέσο κόστος €20.000), αυτό μεταφράζεται σε μέσο κόστος για την Ελλάδα και μονάχα για το 2012 της τάξης του €1.650.000. Σημειώνεται επίσης, ότι συχνά οι ασθενείς αναγκάζονται να προπληρώσουν το αναγκαίο μόσχευμα προκειμένου να επισπευθεί η διαδικασία εισαγωγής του από το εξωτερικό, κάτι που οδηγεί συχνά και σε μη πραγματοποίηση της μεταμόσχευσης και απώλειας ζωών. Οι πρόσφατες συντονισμένες ενέργειες του ΕΟΜ προσπαθούν, και έχουν επιτύχει σε μεγάλο βαθμό, να άρουν το καθεστώς προπληρωμής για τους Έλληνες ασθενείς από μερικές δεξαμενές.

Με τη δημιουργία των οργανωμένων Κέντρων Εθελοντών Δοτών Μυελού Οστών που ασχολούνται, υπό την εποπτεία του ΕΟΜ, με όλο το φάσμα των διαδικασιών που αφορούν την εθελοντική δωρεά μυελού των οστών -από τη προσέλκυση των δοτών μέχρι τη τυποποίηση τους, την ένταξη τους στο Εθνικό Μητρώο και στη Παγκόσμια Δεξαμενή και εν τέλει στη προμήθεια μοσχευμάτων- τα δεδομένα για την χώρα μας άλλαξαν. Όπως θα δείτε στην Εικόνα 1 που αφορά δότες του ΚΕΔΜΟΠ, από το 2013 η Ελλάδα άρχισε να προμηθεύει μοσχεύματα με ανοδική

πορεία, ξεπερνώντας ήδη τον Μάιο του 2017 (σύνολο μοσχευμάτων 20) τον περσινό αριθμό των 16 δωρεών. Από τα 48 συνολικά μοσχεύματα που έχουν διατεθεί από το 2013 από την δεξαμενή του ΚΕΔΜΟΠ, τα 20 ήταν για Έλληνες ασθενείς. Οι συλλογές των εν λόγω μοσχευμάτων έγιναν στους αδειοδοτημένους Οργανισμούς Προμήθειας των Νος. ΠΓΝ Ρίο, Νος. Παπανικολάου και Νος. Αττικό (Εικόνα 1, δεξιά), υπό την έγκριση και καθοδήγηση του Τμήματος Γ' του ΕΟΜ. Παρακαλώ αντιπαραβάλετε την (αναμενόμενη) παράλληλη αύξηση της προμήθειας μοσχευμάτων με την αύξηση του αριθμού των δοτών που υπήρχαν στο αρχείο του ΚΕΔΜΟΠ ανά έτος (Εικόνα 2, αριστερά). Η αντιπαραβολή αυτή καταδεικνύει κάτι επιπλέον: Ακόμα και με 5.000 δότες στο αρχείο, το Ελληνικό αρχείο είναι ικανό να προσφέρει 3-4 μοσχεύματα τον χρόνο, κυρίως σε Έλληνες ασθενείς.

Η εκτίμηση του ιδανικού αριθμού δοτών σε ένα Ελληνικό αρχείο για τη κάλυψη των αναγκών των Ελλήνων ασθενών αποτέλεσε το αντικείμενο διπλωματικής εργασίας του φοιτητή του μεταπτυχιακού προγράμματος ΠΕΖ της Ιατρικής Σχολής του Παν. Πατρών κ. Κορμπάκη (απόφοιτος Μαθηματικής Σχολής) και η οποία παρουσιάστηκε ως προφορική εργασία στο Πανελλήνιο Αιματολογικό Συνέδριο το 2015 (επισυνάπτεται). Η ανάλυση κατέδειξε ότι αύξηση του μητρώου σε >150.000 δότες θα αύξανε πάνω από 70% την πιθανότητα εύρεσης συμβατού δότη για Έλληνα ασθενή. Τονίζεται όμως ότι επειδή η ανάλυση έγινε σε σχετικά μικρό αριθμό δοτών (5.131 δότες) οι οποίοι κατά πλείστον ήταν από τη περιοχή της Δυτ. Αχαΐας (όπου τότε γινόταν η βασική προσέλευση δοτών από το ΚΕΔΜΟΠ) η εκτίμηση αυτή είναι ιδιαίτερα «παραμορφωμένη» από τη συγκεκριμένη ανθρωπογεωγραφία.

Στα πλαίσια ενός ερευνητικού προγράμματος του ΚΕΔΜΟΠ σε συνεργασία με το WMDA (παγκόσμια Δεξαμενή) αναλύουμε τη συχνότητα των ιστικών απλοτύπων από 35.000 δότες από όλη την Ελλάδα (γεωγραφική κατανομή δοτών στην Εικόνα 2B) και εκτιμούμε επακριβέστερα τον απαιτούμενο αριθμό δοτών ενός Εθνικού Μητρώου. Σας παραθέτω δύο αρχικά αποτελέσματα και τα συγκριτικά στοιχεία με την Γερμανική δεξαμενή που αντιπροσωπεύει, λόγω του μεγάλου μεγέθους της, τη «Καυκάσια» φυλή (Εικόνα 3). Οι καμπύλες της Εικόνας 3 καταδεικνύουν δύο πράγματα: α) Στην Ελλάδα έχουμε σε σύγκριση με μια κεντροευρωπαϊκή χώρα ιδιαίτερα μεγάλη ποικιλομορφία απλοτύπων, δηλ. έχουμε πολλούς «μοναδικούς» απλότυπους. Πρακτικά αυτό σημαίνει ότι οι Έλληνες ασθενείς βασίζονται περισσότερο σε «Έλληνες» δότες παρά σε δότες της «Καυκάσιας» φυλής. Αυτό εξηγεί και το γεγονός ότι ακόμα και με μικρό σχετικά αριθμό δοτών (<40.000) δόθηκαν >20 μοσχεύματα σε Έλληνες ασθενείς. Με άλλα λόγια, ένα εθνικό αρχείο θα μπορούσε να εξασφαλίσει δότες σε Έλληνες ασθενείς που δεν θα μπορούσαν να βρουν δότες στο παγκόσμια αρχείο. Επίσης, η «συμμετοχή» ενός Ελληνικού αρχείου

στη Παγκόσμια δεξαμενή είναι πολύ μεγαλύτερη από μια άλλη δεξαμενή με ισάριθμο αριθμό δοτών. Β) Ένα εθνικό μητρώο δοτών >500-600.000 δότες θα μπορούσε να προσφέρει μια «αυτοεξυπηρέτηση» στη Ελλάδα, αλλά δεν νομίζω ότι αυτός πρέπει να είναι ο απόλυτος στόχος. Με ένα αρχείο >150.000-200.000 δότες, κάθε Έλληνας ασθενής θα βρίσκει το συμβατό του δότη, εκ των οποίων οι μισοί (ίσως και παραπάνω από αυτούς) θα βρίσκουν τον δότη τους στο Εθνικό μητρώο.

Συμπερασματικά, εκτιμάται ότι η ανάπτυξη ενός Εθνικού μητρώου 150-200.00 Ελλήνων δοτών θα μπορούσε να εξασφαλίσει εύρεση συμβατού δότη σε 30% των Ελλήνων ασθενών που αλλιώς δεν θα εύρισκαν συμβατό δότη στην Παγκόσμια Δεξαμενή και θα πρόσφερε αυτοεξυπηρέτηση της Ελλάδος σε μοσχεύματα που θα ξεπερνούσε το 50%.

Με εκτίμηση

Α. Σπυριδωνίδης

3

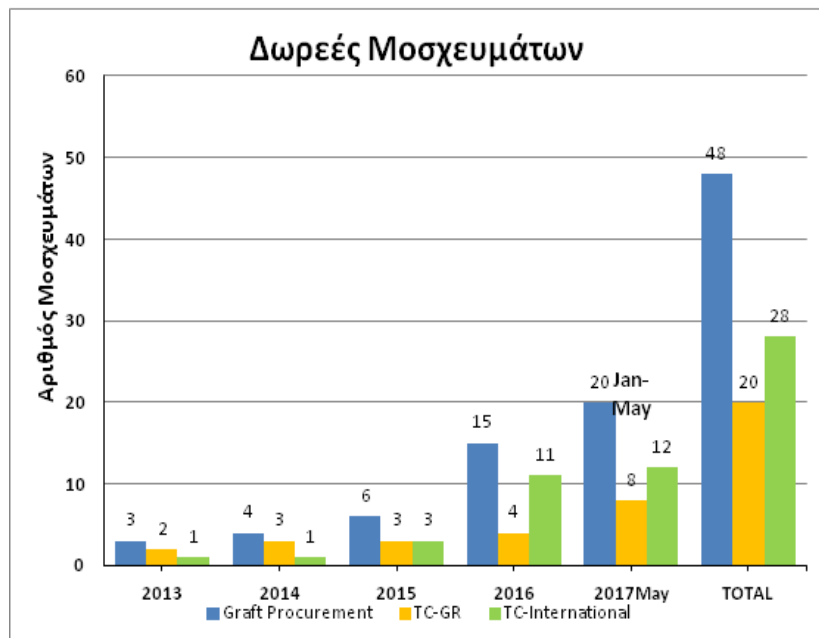
Καθηγητής Αιματολογίας

Διευθ. Μονάδος Μεταμόσχευσης Μυελού των Οστών

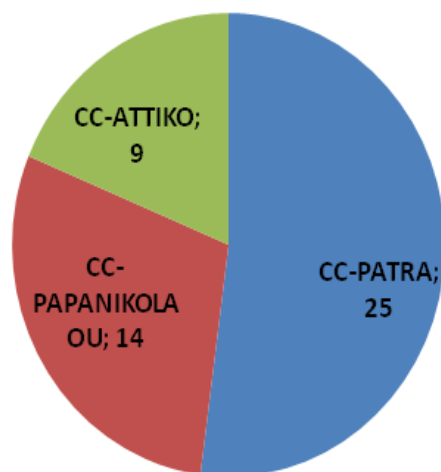
και Κέντρου Δοτών ΚΕΔΜΟΠ (GR2)

Πρόεδρος Τμήματος Μεταμοσχεύσεων της Ελληνικής Αιματολογικής Εταιρείας

Εικόνα 1. Δωρεές μοσχευμάτων ΚΕΔΜΟΠ, Stand Μάιος 2017

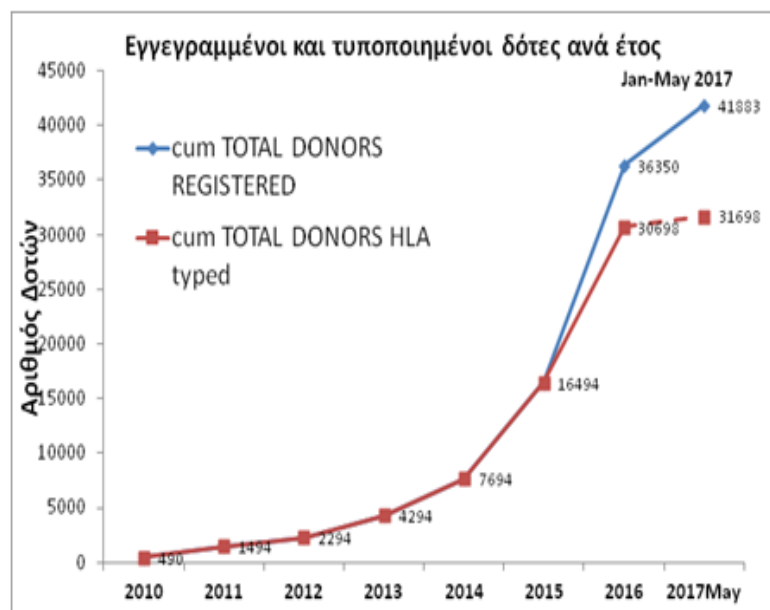

Δωρεές ανά Κέντρο Συλλογής (stand May 2017)

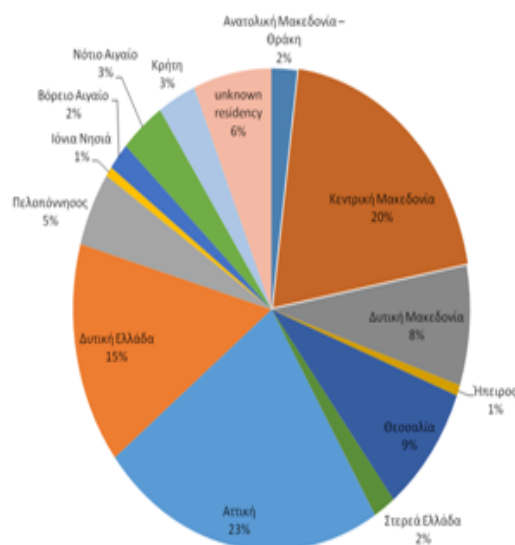

4

Εικόνα 2. Αριθμός τυποποιημένων δοτών ΚΕΔΜΟΠ

ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΔΟΤΩΝ ΑΝΑ ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΗ ΠΕΡΙΟΧΗ

Εικόνα 3: Πιθανότητα συμβατότητας στο Εθνικό Μητρώο και σε μητρώο Καυκάσιας φυλή βασισμένη στη ποικιλομορφία των απλοτύπων.

